

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

Kuulemistilaisuus 13.9.2013

HE 67/2013 (Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki viittaussäännöksineen)

Suomen Lääkäriliitto kiittää tilaisuudesta tulla kuulluksi otsikon asiassa.

Olemme jo aiemmin toivoneet, että eri laeissa hajallaan sijaitsevat säännökset oppilaan ja opiskelijan hyvinvoinnin edistämisestä koottaisiin yhtenäiseksi oppilashuoltolaiksi, ja tässä esityksessä nyt mielihyväksemme tapahtuisi niin.

Esityksessä säädetään aiemmin kansanterveys- ja sittemmin terveydenhuoltolaissa olleesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, jonka tukena on terveydenhuoltolain nojalla annettu asetus. Ns. hoitotakuuajat viittaavat edelleen terveydenhuoltolakiin, mutta psykologi- ja kuraattoritoiminnasta on tässä omat aikarajamääräyksensä (15 §). Sisällöllisesti kiireellinen hoito tulee molemmissa toki antaa nopeasti.

Lakiesitystä pitää voida soveltaa niin kouluun aloittelevaan lapseen, murrosiän myrskyissä vaeltavaan kuin täysi-ikäiseenkin (lukiot ja ammatilliset koulut; aikuisopiskelu). Vammaisten erityisoppilaitoksissa (10 §) joudutaan käsittelemään paljon arkaluonteista terveystietoa, ja toiminnan kytkeminen erilaiseen yksilön kuntoutusasioita koskevaan tietoon ja suunnitteluun on tarpeen. Jostakin teini-ikästä alkaa myös kasvaa huoltajan kannasta riippumaton itsemääräämisoikeuden tarve, ja tällöin tarvitaan oppilashuoltohenkilöstön yksilöllistä harkintaa (18 §). STM:ssä valmistellaan säädöksiä vammaisesta itsemääräämisoikeuden tukemisen ja rajoittamisen tueksi – olisi suotavaa, että tuon valmistelun tähänastiset pääpiirteet olisivat jo olleet pohjana tässä ”kahden ministeriön lakihankkeessa”. Itsemääräämisoikeuden haasteita on varmuudella ennustettavissa, ja ne työllistänevät ensi linjassa valvojaksi (26 §) määrättyjä aluehallintovirastoja.

Lääkäriliiton käsityksen mukaan eri hallinnonhaaroilla on erilaisia käsityksiä yksityisyyden suojasta. Terveydenhuoltohenkilöstö tuntuu kenttäpalautteen perusteella tulkitsevan henkilötietolain 11- 12 § sanomia arkaluonteisuus-kysymyksiä ryhdikkäämmin kuin opetustoimi. Siten pidämme tärkeänä, että lain valmistelussa **kuullaan Tietosuojavaltuutetun toimistoa** ainakin asiasta säätävien §§ 20-23 osalta. Myös merkittävä täydennyskoulutuksen tarve ko. yksityisyyden suojan kysymyksistä tulee oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmille (14 §).

Palvelun suunnitelmallisuudesta sanotaan esityksen 12 ja 13 §:issä, dokumentoinnista mm. 20 ja 21 §:ssä. Työn tarkoituksen ja tavoitteiden pitäisi ilmetä ns. tarkoituspöytäkirjassa (2 §) – nyt tuntuu unohtuvan vanha ”ei koulua

vaan elämää varten"-periaate. Soisimmekin, että tarkoituksenaan (2 §) ja yksilöllistä suunnitelmaa koskevaan kohtaan (13 §) lisättäisiin työuran pidentymiskeskustelujen kannalta tärkeä periaate, että opiskeluterveydenhuollon tulee yhdessä opintojen ohjauksen kanssa pyrkiä varmistamaan, että kukin **oppilas ohjautuu työhön joka soveltuu hänen terveystensä mahdollisiin riskeihin ja rajoitteisiin**. Koulutus, joka menee soveltumattomuussyistä hukkaan, vie paikan soveltuvammalta, ja on opiskelijan ajan ja yhteiskunnan varojen hukka-investointi.

Viittaussäännösten (mm. perusopetus-, ammatillisesta koulutuksesta annetun, lastensuojelu-, valtionosuus- ja lukiolakien) muutosesitysten osalta Lääkäriliitolla ei ole huomautettavaa.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO RY

Risto Ihalainen
varatoiminnanjohtaja